

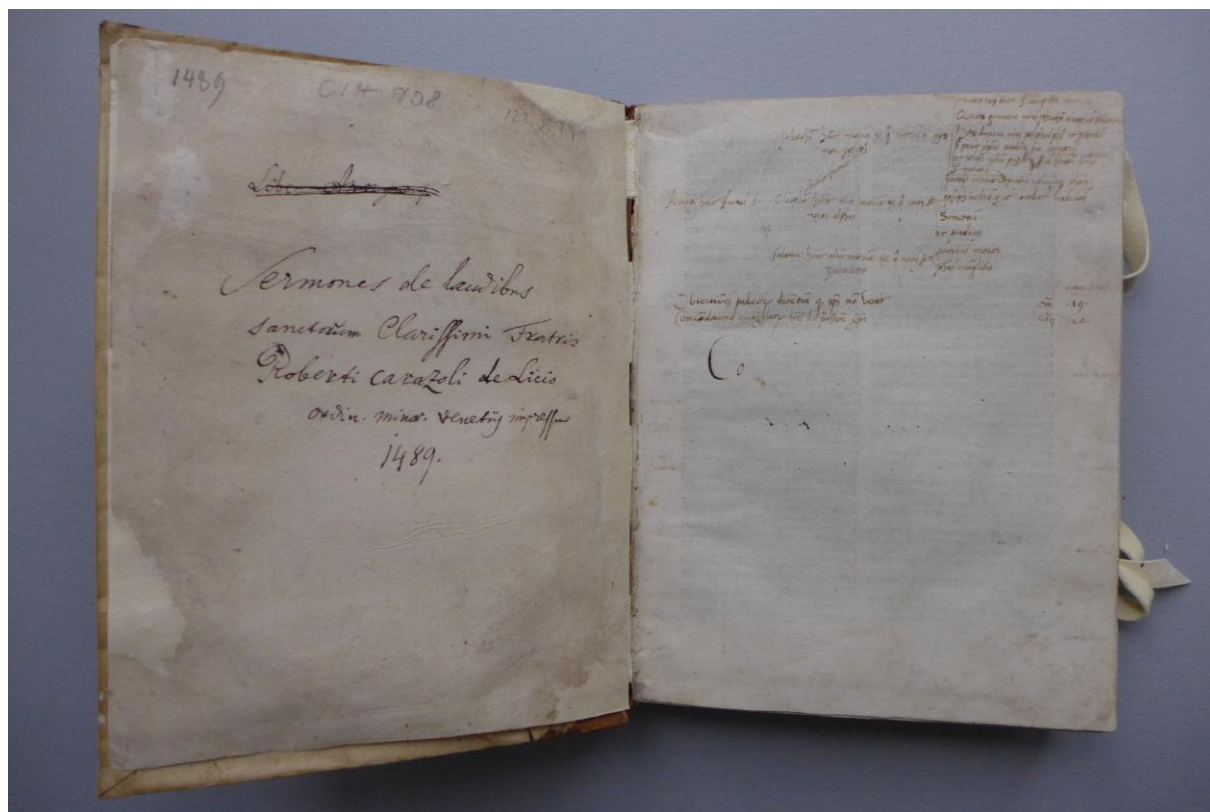
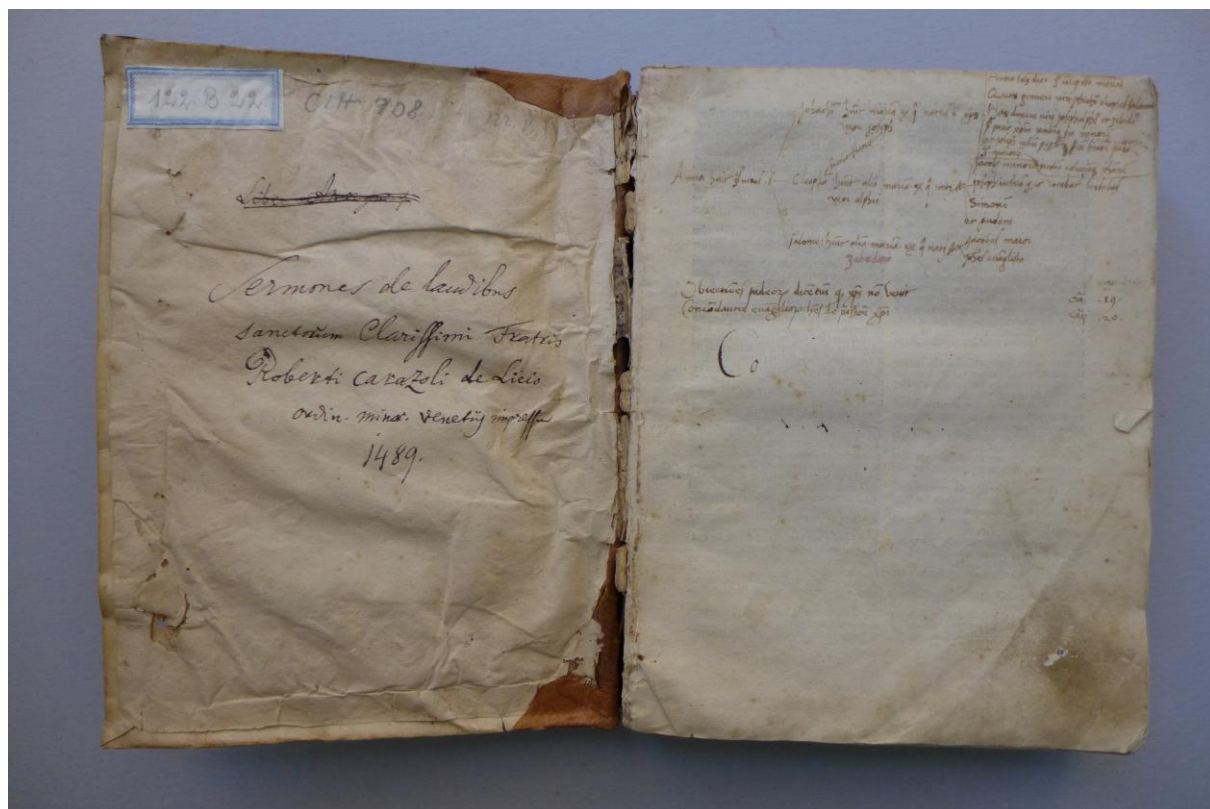
122-B-22 restaurálási dokumentációja

A restaurált kötet:

122-B-22 Caracciolus, Robertus (OFM, aquinói püspök) (1425-1495)[Sermones de laudibus sanctorum / Robertus Caracciolus]. - [Venezia] : per Georgium Arriuabenu(m) Venetijs Impressum, [1489. Jul. 7.] Nonis Quintilibus. - [210] fol. : ill. ; 4° (22 cm)

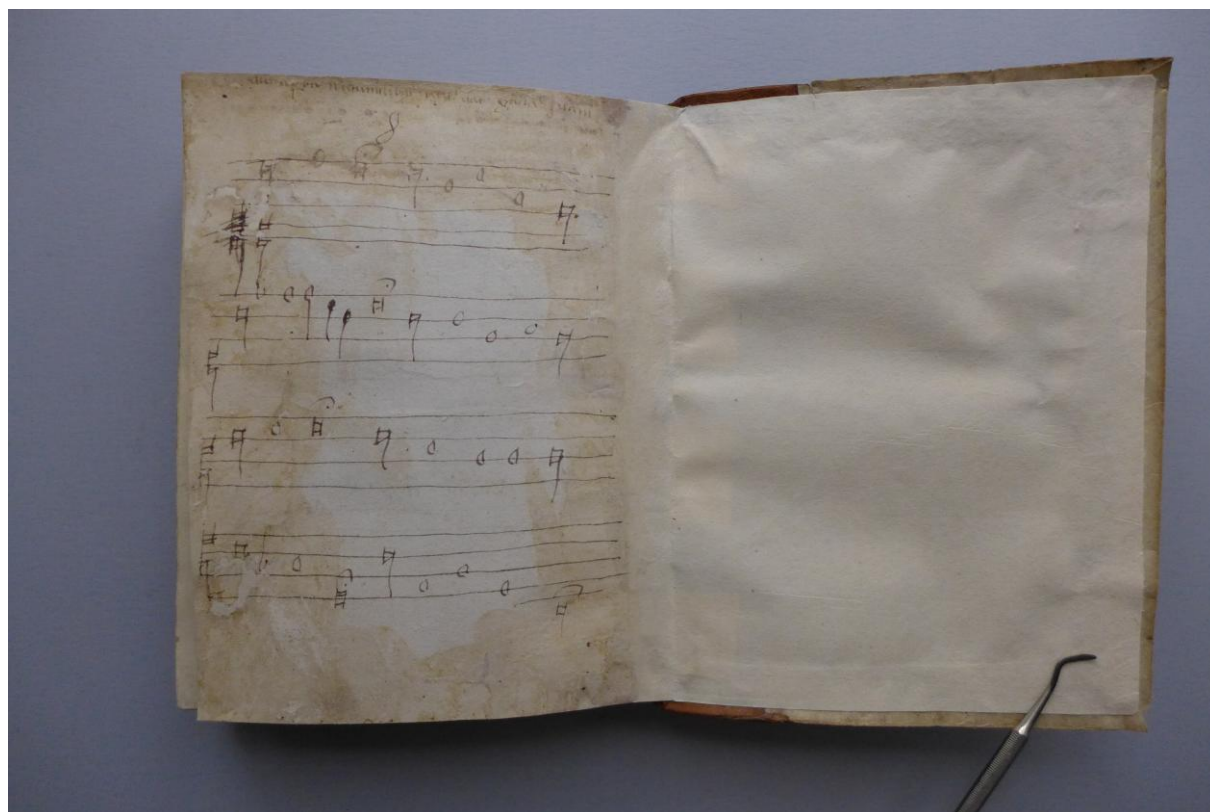
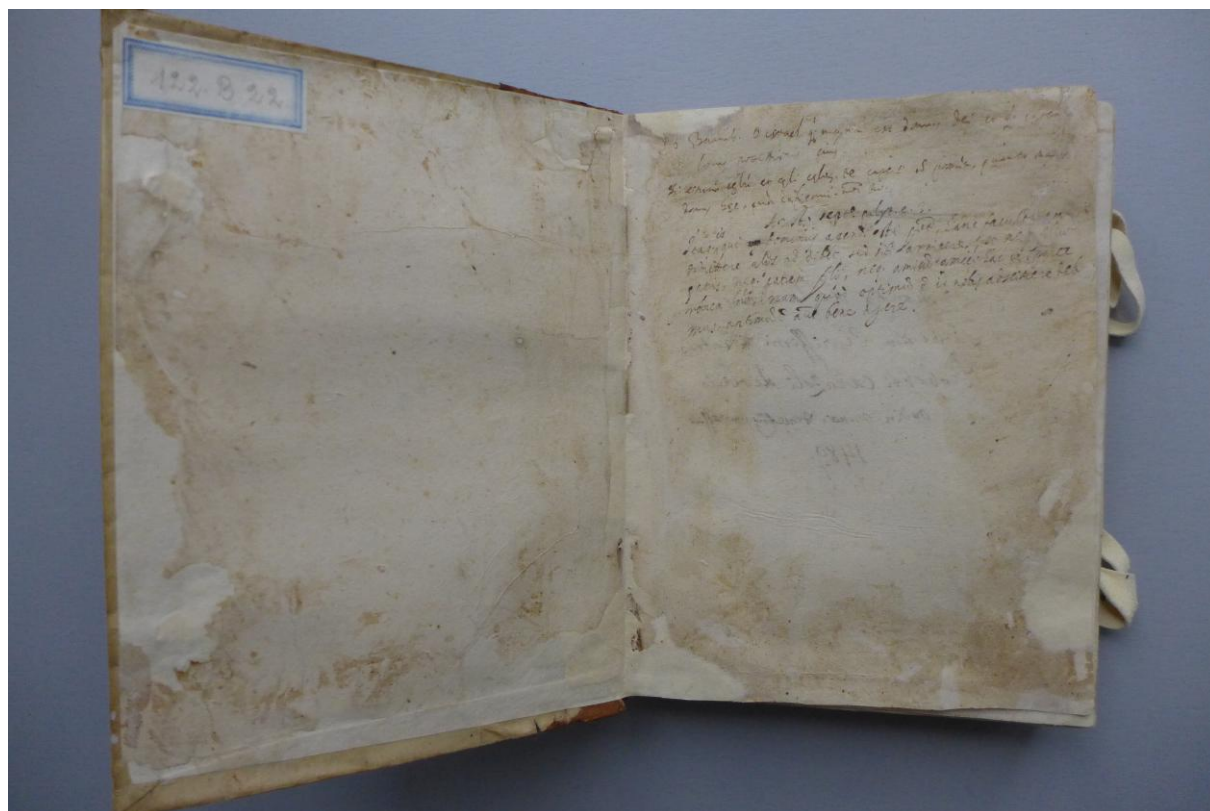

A kötet előtáblája restaurálás előtt és után

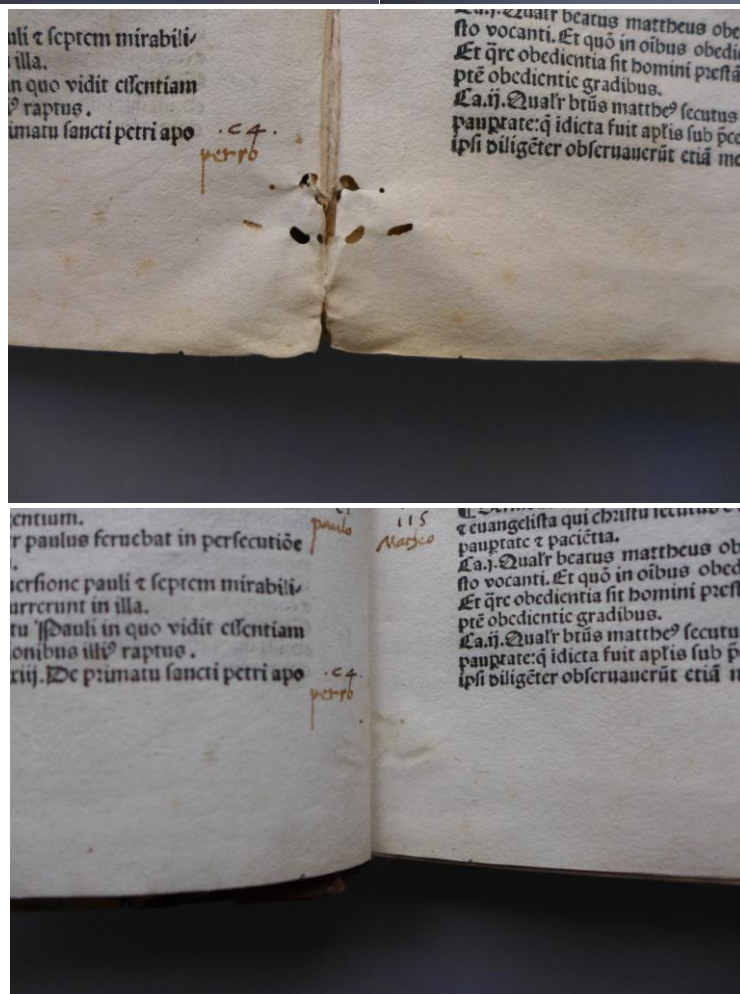
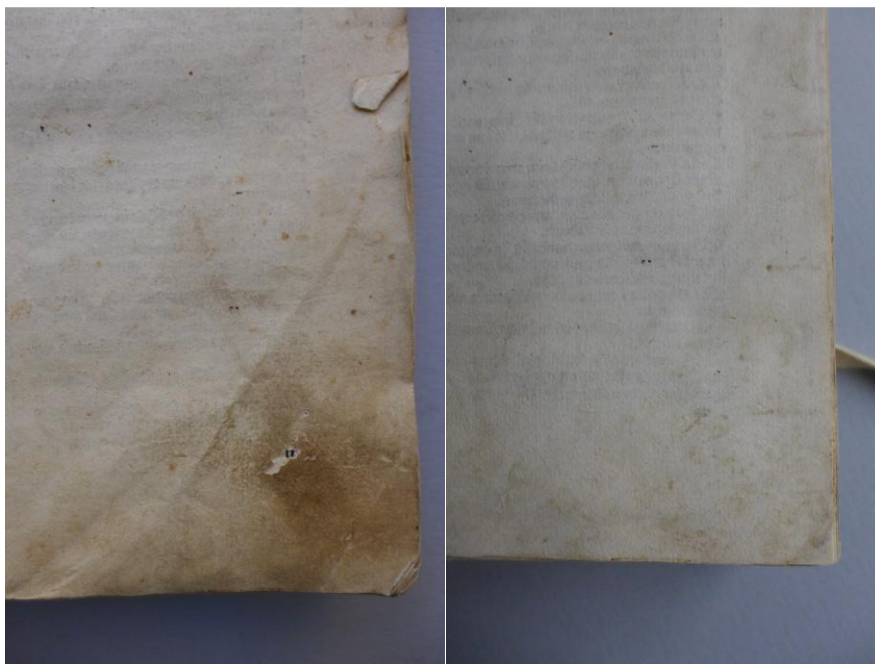

Az első előzők és az első oldal restaurálás előtt és után

Ars Alba Restaurátor Bt.
2000 Szentendre Alkotmány u. 14.
adószám 24505877-2-13

Az első és hátsó előzékek eredetileg kiragasztott oldalai

Szennyezett és rovarrágott részletek restaurálás előtt és után

A kötet restaurálás előtti állapota:

Későbbi puhatáblás egészpergamen kötés, elveszett kötőkkel. A másodlagos pergamenkötés gerincére feltehetően a 19. sz-ban új gerincbőrt dolgoztak föl, amit durván – a pergament is érintve – sötétre színezték és a gerincet aranyozással, címkével díszítettek. A pergamen összeugrott, vetemedett, kopott, szennyezett, gerince a bőr alatt már nincs meg. A könyvtest arcnál kilóg a kötésből, a tábla körmei kiegyenesedtek. A kötők végei csak az előzéktükör alatt maradtak meg.

A papír könyvtest a kötésből teljesen kiszakadt. Az íveket eredetileg három dupla bőrbordára fűzték föl, majd az átkötéskor nyílásban levágták a bordavégeket. A bordaközökben kódexből készült kasírozások vannak, rovarragásból eredő hiányokkal. A könyvtestet a kötéshez csak a gerinckasírozások rögzítik. A fehér levélpárból készült előzékek a könyvtesttel nincsenek kapcsolatban. A tükrökön bejegyzések (elől címadat, hátul kotta). A levélpár lapjait teljes felületben összeragasztották keményítő alapú ragasztóval, majd tükröként kiragasztották, de csak a pergamen beütéseire. A bontáskor, szétáztatáskor derült ki, hogy az előzéklapok leragasztott oldalán is van kézirat, elől latin nyelvű szöveg, hátul kotta. A 19. sz-i gerincjavításkor a gerincbőrt az előzékekre ütötték be.

A könyvtestben az 'a2' laptól a felső sarokban tintával írt lapszámok vannak. A 157. lapszám kétszer szerepel, ezt és az utána következő lapok számozását ceruzával javítottuk. A 128. és a 130. lap rektóján piros iniciálék vannak.

A könyvtestet a pergamen kötés készítésekor erőteljesen körbevágták. A körbevágáskor sok marginália sérült. A margináliák nagy része halvány, főleg az eredetileg piros tintával írt bejegyzések fakultak ki.

Az utolsó ('A1') ív előtt egy, feltehetően az eredeti első kötésből származó áthajtott pergamencsík van az ív alsó felén, leragasztás nélkül. Az ívgerincek közelében kötetszerte rovarjáratok vannak. A lapok helyenként vízfoltosak, zsíros ujjnyomokkal szennyezettek, néhol elszíneződtek. Az előzékek gyűrődtek, hiányosak.

Elvégzett beavatkozások, felhasznált anyagok:

- Az alapos szemrevételezés során aktív rovarfertőzésre utaló jelet nem találtunk, ezért külön rovertalanítás nem történt.
- A kötés és a könyvtest teljes bontása.
- A kötésről a bőrgerinc és a pergamen kasírozások levétele Laponite RH rétegszilikátos nedvesítéssel.
- Az előzékek fölemelése a táblákról (mint fent), az összeragasztott levélpár szétáztatása, a leragasztott oldalon lévő kéziratok megtalálása. Az előzékek mosása, kiegészítése japánpapírral (Paper Nao gyártmány, kozo alapú 19, 24 és 32 g/m²) metilcellulóz ragasztóval (Glutofix 600 5%-os vizes keveréke).
- A könyvtest száraz tisztítása radírral (Seed Brand 510).
- A fűzés bontása, a lapok mosása néhány percig kézmeleg vízben. A nedves kezelés előtti oldódási próbák a fakult tinták érzékenységét mutatták, ezért csak rövid idejű bemelegítést alkalmaztunk.
- A papír kiegészítése mint fent.
- Az ívek fűzése az eredeti bordákra.
- Új gerinckasírozás készítése zsírcserzésű bőrből (ragasztó: rizskeményítő és bőrenyv).

- A pergamen konzerválása etanol tartalmú likkerrel (desztillált víz, zsíralkoholszulfát, pataolaj, lanolin, 75% etanol), párasítása több órán keresztül több lépésben, nyújtás, préselés szintetikus filcek között.
- Betáblázás a gerinckasírozások füleinek rögzítésével (ragasztó: keményítő és enyv mint fent).
- A gerincbőr konzerválása likkerrel, felhúzása a gerincre (ragasztó: rizskeményítő).
- A kifejtett eredeti pergamen gerinckasírozások konzerválása.
- Új kötők készítése zsírcserzésű bőrből.
- Az előzőek levélpárjainak lapjait nem ragasztottuk össze, hogy a megtalált beírások olvashatóak legyenek. A tükröket az eredeti 'puha kötésű' technikát követve csak a pergamen beütéseire ragasztottuk ki.

Szentendre, 2025. december 1.

Fehrentheil Henriette